

צבי מזא"ה

חלוקת פרס ויצמן, 10 בדצמבר 2009 דברים בשם חתני הפרס

כבוד ראש העיר מר חולדאי,
פרופסור זהר שביט,
חברי ועדות הפרסים,
אמי מורתי, חברים, בני משפחה, אורחים.

אני עומד בפניכם, נרעש ונפחד, בשם שמונת חתני הפרס,
כדי להודות לכם על הכבוד הרב שהואלתם לכבדנו.

התרגשות מיוחדת היא לנו לקבל את הפרסים מידי העיר תל אביב,
העיר העברית הראשונה.
תל אביב מסמלת את שיבת העם היהודי אל מולדתו.
הארץ
שעליה אמר כל אשר בא מארץ רחוקה
שהיתה לתל עולם, לא תבנה עוד,
הפכה למקום שבו ינווה האביב עולמים.

והנה, באחוזת הבית הזאת,
(עוד לפני הקמתה של מדינת היהודים)
בוחרת העיר העברית הראשונה
לעטר יוצרים וחוקרים החיים בארץ ישראל
בזכות יצירות מוסיקליות,
בזכות ציורים, ובמקרה שלנו גם צילומים,
בזכות טיפוח גנים ונוף
ובזכות מחקרים מדעיים.

אנו אסירי תודה לעיר
שאיננה מסתפקת בחיים סוערים
של מסחר, של בניין ושל בידור
אלא מוצאת לנכון גם להעניק פרסים
על מין עיסוקים רוחניים שכאלה
- לופטגשפטן בפי אבותינו.
הטקס הזה לוחש לאלה שיש להם לב לשמוע
שיש לו לאדם עניינים שהם מעבר למיידים ולמוחשי
וראויו לו לאדם שיעסוק גם בהם

ואני מבקש להוסיף עוד מלה אחת של תודה.
חלק מאתנו החתנים,
מי בהווה ומי בעבר,
אינם מסתגרים במגדל השן של עיסוקיהם
אלא פועלים במרחב הציבורי
במאבק על דמותה המוסרית של החברה שבה אנו חיים

פעילות כזאת בכיכר השוק
שבו האידיאות מתרוצצות ונלחמות זו בזו
פעילות כזאת
דרכה שהיא מעוררת התנגדות
כפי שראינו לקראת חלוקת הפרסים השנה

תודה מיוחדת לראש העיר
ולכל מי שנטל חלק בהחלטות על הפרסים
שעמדו על דעתם כעמוד ברזל וכחומת נחושת
והכתירו היום את הראויים לפרס.
יישר כוחכם!

בעיני, אנחנו חבורת החתנים
שאני בעיני נבחרתי לייצגם
עוסקים במעמדו של האדם מול הטבע.

וכי מה עושה הנפש כשהיא עומדת ומתפעמת
מול יופיו והדרו של הטבע,
מול שקיעה שצובעת את השמים בכל גווני הקשת
מול המחזוריות המופלאה של הטבע,
מול רחש הצמיחה של עצים ופרחים
מול לידה ויצירת חיים חדשים?

אפשר לנסות וללכוד את היופי
בצליל
או במכחול או בסרט צלום
או במשוואה שמייצגת את החוקיות של העולם
או בחוק שחושף את הסדר שמאחורי אי הסדר

אפשר לגלות עולמות אחרים
המסתתרים מאחורי האופק

ואפשר לנסות ולעצב את העולם
על ידי טיפוח של גנים ונוף
וליצור צורה בתוך צורה

הערב הוא חגיגה לרוחו של האדם
שאינה מסתפקת במה שיש בו בעולם הנראה
אלא חותרת אל המסתתר מאחורי הדברים
ואל מה שראוי שיהיה בו בעולם

אסיים בשיר לא ידוע שחבר ישעיהו קרליץ לפני כיובל שנים:

אם האדם הוא בעל נפש,
ושעתו שעת השקט, ...
ועינו מרהיבה ממחזה שמים לרום, והארץ לעומק,
הוא נרגש ונדהם,
כי העולם נדמה לפניו כחידה סתומה, כמוסה ונפלאה,
והחידה הזאת מלפפת את לבבו ומוחו,
והוא כמתעלף, לא נשאר בו רוח חיים,
בלתי אל החידה כל מעינו ומגמתו,
ודעת פתרונה כלתה נפשו,
ונבחר לו לבוא באש ובמים בשבילה,

...
ונפשו סחרחרה ואבלה וכמהה
להבין סודה ולדעת שרשה

והשערים ננעלו.

ואני מוסיף
רוח האדם
רוח של יצירה וחקירה
פותרת לנו שער
פתח כחודו של מחט
אל הדברים שמעבר